

Ert Dnr: Ju2020/04028

Till Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

ju.remissvar@regeringskansliet.se
teresia.danielsson@regeringskansliet.se

Yttrande över Ds 2020:25 Gränsöverskridande tillgång till radio- och TV-program

Inledning och övergripande synpunkter

Enligt Stims uppfattning utgör promemorian förslag i huvudsak en välavvägd implementering av direktivet. Beträffande förslagen rörande utsändning av radio och tv vid s.k. direktinjicering, vill Stim dock framföra nedanstående synpunkter och förslag.

7. Utsändning av radio och tv vid s.k. direktinjicering

I promemorian föreslås en särskild reglering för s.k. direktinjicering. Stim delar bedömningen att detta är nödvändigt för att uppfylla direktivets krav i denna del.

Stim vill emellertid ifrågasätta det uttalande som görs på sid 41 i promemorian om att den form av direktinjicering som görs utan att radio- eller tv-företaget samtidigt sänder till allmänheten inte skulle förekomma på den svenska marknaden. Uttalandet gör visserligen inte anspråk på att vara fullt ut vederhäftigt, men Stim menar ändå att det kan finnas anledning att avstå från att ha med detta i kommande förarbetstexter. Trots att Stim är en central marknadsaktör på tv-marknaden kan Stim inte vare sig bekräfta eller vederlägga påståendet. Detta inte minst beroende på att Stim saknar den insyn i de olika aktörernas tekniska och affärsmässiga upplägg sinsemellan, som skulle behövas för att entydigt kunna fastslå att företeelsen inte förekommer på den svenska marknaden. Däremot kan Stim bekräfta att *den marknadssituation* som föranledde att artikel 8 infördes i direktivet inte förekommit på den svenska marknaden.

Oaktat hur det förhåller sig med den faktiska förekomsten av denna typ av direktinjicering på dagens svenska tv-marknad, är det enligt Stim av stor vikt att lagstiftning på området görs robust och framtidssäkrad och ger bästa tänkbara förutsättningar för effektiv tillämpning av de berörda marknadsaktörerna. Detta gäller i synnerhet på en marknad som den aktuella, som befinner sig i en mycket föränderlig fas, både tekniskt och affärsmässigt.

Promemorian bedömning är att det bör vara möjligt för parterna att hantera rättighetsklareringen med hjälp av den generella avtalslicensen i 42 h) § URL. Det finns emellertid anledning att ifrågasätta om tillämpningen av den generella avtalslicensen skulle

utgöra en fullt ut ändamålsenligt klareringsmekanism i situationer där direktinjicering är för handen. Stim kan inte se att direktinjiceringssituationen för operatörens vidkommande skiljer sig från vidareändringssituationen vad gäller den avsevärda klareringsbörda som motiverat den särskilda mekanism för obligatorisk kollektiv förvaltning som införts för vidareändringar.

Mot denna bakgrund, kan inte Stim dela promemorians slutsats att någon ny ordning för inhämtande av tillstånd från rättsinnehavarna inte bör införas för operatörer. Stim menar istället att övertygande skäl talar för att den aktuella rättighetsklareringen lämpligast hanteras på samma sätt som vid vidareändring av tv, d v s med stöd av en bestämmelse om obligatorisk kollektiv förvaltning. En sådan ordning är, precis som konstateras i promemorian, tillåten enligt direktivet.

Avslutningsvis vill Stim också kommentera utformningen av den föreslagna 49 b § rörande ansvaret vid direktinjicering. Det kan konstateras att förslaget skiljer sig från den aktuella direktivbestämmelsen i artikel 8.1 i direktivet, i så måtto att direktivbestämmelsen utformats på ett väsentligt mer neutralt sätt avseende vilken av de berörda aktörerna som anses vara "huvudansvarig" för den aktuella överföringen till allmänheten. Förslaget till lagtext synes motiveras av en tolkning av gällande EU-domstolspraxis. I direktivet text görs emellertid inte någon motsvarande tolkning av rättsläget. I stället pekats både sändarbolaget och signaldistributören ut som ansvariga för sina respektive delar. Som konstaterats ovan är dock frågorna om vem som ansvarar för en sändning komplexa. Marknaden är också i ständig kommersiell och teknisk utveckling. Det kan i sammanhanget erinras om att det finns en rad fall från EU-domstolen som behandlar begreppet överföring till allmänheten. Trots detta är definitionen långt ifrån klart och det kan därför antas att rättsläget kommer att förtydligas genom kommande avgöranden från EU-domstolen.

Det är därför svårt för Stim att i dagsläget fullt ut överblicka om och på vilket sätt den i promemorian föreslagna lagtexten skulle kunna medföra särskilda problem för marknadens aktörer. Det kan dock inte uteslutas att den svenska lagtextens utformning på sikt kan resultera i tillämpningsproblem i förhållande till framtida tolkningar av EU-domstolen. Givet den ovan beskrivna teknik- och affärsutveckling som sker inom radio- och tv-området, kan det därför ifrågasättas om det egentligen finns anledning att avvika från den bakomliggande artikeltextens mer neutrala formulering, vars utformning sannolikt påverkats av liknande överväganden. Såvitt känt för Stim, har inte heller andra medlemsstater valt att föreslå att artikeln implementeras på motsvarande sätt som promemorians förslag.

För att undvika framtida tillämpningsproblem ser Stim en fördel med att den svenska lagtexten utformas i enlighet med direktivet, dvs. med en skrivning som fastställer att både sändarföretaget och signaldistributören ska anses delta i en enda överföring, utan att uttryckligen ange att sändarföretaget ska anses delta i signaldistributörens förfogande.

Stockholm, dag som ovan

Thorbjörn Öström
Senior Legal Counsel